

Kuka päättää, mitkä tuotteet luetaan kaksikäyttötuotteiksi?

Valvonnalaisten kaksikäyttötuotteiden luettelot sovi-
taan kansainvälisissä vientivalvontajärjestelyissä¹, jois-
sa Suomikin on mukana neuvottelemassa siitä, mitä
tuotteita lisätään ja mitä poistetaan valvontaluettelos-
ta. Kansainvälisissä vientivalvontajärjestelyissä laaditut
luettelot yhdistetään EU:ssa yhdeksi luetteloksi. Tämä
luettelo on osa EU:n kaksikäyttötuoteasetusta², joka si-
too kaikkia EU:n jäsenmaita ja viejiä. EU:n kaksikäyttö-
tuoteasetus mahdollistaa myös valvontaluetteloon kuu-
lumattoman tuotteen asettamisen valvonnalaiseksi
kansallisen viranomaisen päätöksellä. Näitä nk. catch
all -päätöksiä tehdään vain silloin, kun pidetään mah-
dollisena tietyn tuotteen päättymistä joukkotuhosekäyt-
töön tai epätoivottuun sotilaalliseen käyttöön.

Ulkoasiainministeriö
Vientivalvontayksikkö (KPO-30)
Puhelin: 0295 351 139
Sähköposti: kpo-30@formin.fi
<http://formin.finland.fi/palvelut/kauppa/vientivalvonta/>

441
Painotuote

Ulkoasu: Ari Selonen
Painopaikka: Libris Oy, Helsinki, 2012

- 1 Tavanomaisten aseiden ja kaksikäyttötuotteiden vientivalvontajär-
jestely Wassenaarin järjestely (WA), <http://www.wassenaar.org/>;
Kemiallisten ja biologisten tuotteiden valvontajärjestely Australian
ryhmä (AG), <http://www.australiagroup.net/>; Ohjusteknologian
valvontajärjestely (MTCR), <http://www.mtcr.info/>; Ydinalan valvon-
tajärjestely (NSG), <http://www.nuclearsuppliersgroup.org>
- 2 EU:n kaksikäyttötuotteiden vientiä, siirtoa, välitystä ja kauttakulua
koskeva vientivalvonta-asetus (EY) N:o 428/2009

Mikä on viejän vastuu?

Kaksikäyttötuotteita vievän yrityksen on tunnettava vien-
tivalvontalainsäädäntö³ ja noudatettava sitä. Viejän
vastuulla on tuotteiden vientivalvonnalaaisuuden sel-
vittäminen. Mikäli yrityksen vienti kohdistuu pakotemai-
hin, yrityksen on perehdyttävä myös pakoteasetuksiin⁴,
sillä vastuu pakotteiden noudattamisesta on lähtökoh-
taisesti yrityksellä. Ulkoasiainministeriön vientivalvon-
tayksikkö on kaksikäyttötuotteiden vientilupaviranomai-
nen ja palvelee yrityksiä kaikissa kaksikäyttötuotteiden
vientivalvontaan liittyvissä kysymyksissä. Kaikissa pakot-
teisiin liittyvissä kysymyksissä neuvoo ulkoasiainministe-
riön kansainvälisen oikeuden yksikkö. Vientivalvonta on
viejien ja ulkoasiainministeriön yhteistyötä.

Vientiä harkittaessa on otettava huomioon viennin koh-
teena oleva tuote ja sen käyttömahdollisuudet, viennin
kohdemaan tilanne sekä vastaanottajaan ja loppukäyt-
täjään liittyvät seikat. Lisäksi on syytä pohtia, liittyykö
vientiin diversioriski eli riski tuotteiden välittämisestä lu-
vattomasti toisaalle. Sujuvan vientivalvonnan yrityksissä
mahdollistaa yrityksen oma sisäinen vientivalvontaoh-
jeistus, jonka laatimiseksi ulkoasiainministeriö on anta-
nut suosituksen.

Lisää tietoa vientivalvonnasta ja erityyppisten vien-
tilupien (yksittäis-, koonti- ja yleisluvut) hakemisesta
oheisessa pelkistetyssä kaaviossa ja verkkosivuilta:
<http://formin.finland.fi/palvelut/kauppa/vientivalvonta/>

- 3 EU:n kaksikäyttötuoteasetus ja kansallinen laki (562/1996) kaksi-
käyttötuotteiden vientivalvonnasta
- 4 Pakoteasetukset löytyvät esim. UM:n pakotesivuilta: <http://formin.finland.fi/kvyhteisty/pakotteet>

KAKSIKÄYTTÖTUOTTEIDEN VIENTIVALVONTA

ULKOASIAINMINISTERIÖ
UTRIKESMINISTERIET

Mikä on kaksikäyttötuote ja miksi kaksikäyttötuotteiden vientiä valvotaan?

Kaksikäyttötuotteet ovat tuotteita, ohjelmistoja tai teknologioita, jotka soveltuvat normaalin siviilikäytön lisäksi myös sotilaallisiin tarkoituksiin ja / tai joukkotuhoojien kehittämiseen. Kaksikäyttötuotteet ovat erilaisia, yleisesti korkean teknologian tuotteita, kuten ydinaineita, erityismateriaaleja ja niihin liittyviä laitteita, elektroniikkaa, eräitä tietokone-laitteita, tietoliikenne- ja tiedon suojauslaitteita sekä esimerkiksi antureita ja lasereita.

Luonteensa vuoksi kaksikäyttötuotteiden vienti on luvanvaraista. Kaksikäyttötuotteiden vientivalvonnan tavoitteena on joukkotuhoojien leviämisen ja tuotteiden epätoivotun sotilaallisen käytön estäminen. Toimiva vientivalvonta on myös yritysten etu, koska vientivalvonalla ehkäistään yrityksen tuotteiden joutumista joukkotuhoojien käyttöön tai sotilaalliseen käyttöön. Vientivalvonnan ansiosta suomalaiset yritykset saavat käyttöönsä muualla tuotettuja valvonnanalaisia tuotteita ja teknologiaa.

